

Adlers, Åke

Svensk-baltiskt akademiskt samarbete.
Några synpunkter och riktlinjer. Ett samne.

6 l.

Rostri k.

Svensk-baltiskt akademiskt samarbete.

Några synpunkter och riktlinjer.

av fäl. och jur. stud. Åke Adlers.

Det talas i våra dagar så mycket om önskvärdheten av att de mindre staterna samarbeta och utåt i möjligaste mån uppträda gemensamt, om de vilja hävda sin särart och bibehålla sitt inflytande i kulturellt, ekonomiskt och politiskt avseende. Icke minst gäller detta de nordiska och de baltiska staterna. Men medan samarbetet mellan Sverige och de övriga nordiska länderna ha gamla anor, ligger det svensk-baltiska samarbetet ännu i sin linda.

Och dock är detta ett område, väl värt att äga sin uppmärksamhet. Sverige har sedan hedenhös haft de livligaste förbindelser med länderna på andra sidan Östersjön, och högkomsterna från det tidigare umgänget med svenskarna ha i dessa underlättat ett vidare samarbete. Förbindelserna mellan Sverige och de fria baltiska re-

publikerna äro därför ingen nyhet utan vila på fast, historisk grund.

Det är särskilt på det kulturella området, som ett närmare samarbete kan och bör organiseras. På detta område äro också studenternas insatser av vital betydelse, i all synnerhet som de intressen, som väckts, de förbindelser, som knutits under studentåren, ha de största möjligheterna att bli långst bestående. Frågan blir då: Hur bör det akademiska samarbetet mellan Sverige å ena sidan och Estland, Lettland och Litauen å den andra organiseras, för att de bästa och mest varaktiga resultaten skola kunna erhållas?

Givetvis är det nödvändigt att samsarbetssträvandena kunna anknyta till bestämda akademiska organisationer i de olika länderna; inte bara till de centrala studentorganisationerna utan även till speciella föreningar, som mera personligt kunna nå de nordiskt-baltiskt intresserade studenterna och uppehålla den intimare kontakten med kamraterna på andra sidan Östersjön. Sådana föreningar finnas för närvarande i Stockholm, Riga och Kaunas; enligt uppgift skall även Tartu få en dylik under höstterminen. I Stockholm är det en sektion för nordiskt-baltiskt samarbete inom Nordiska studentföreningen, i Riga en studentorganisation i lettisk-svenska föreningen och i Kaunas en svensk sektion av Baltijaföreningen, som

arbete för det ökade nordisk-baltiska studentsamarbetet.

Det är en självklar sak, att dessa sektioners arbete är av dubbel natur. Dels gäller det ju att inom det egna landet väcka och upprätthålla intresset för de andra staterna, dels att i dessa senare sprida kunskap om och vinna vänner för sitt eget land. Jag skall här tala som ordförande för den stockholmska sektionen och framlägga, hur vi tänkt organisera vår verksamhet.

Det är närmast de praktiska målen, vi sikta på. Det gäller att göra allt vidare kretsar insatta i baltiska förhållanden. Därvid är det nödvändigt att gå från grunden med arbetet, att börja med mera elementära saker, såsom de baltiska staternas uppkomst, deras geografiska och politiska betingelser samt deras plats i de^{vr} allmänna kulturutvecklingen. Genom föredrag, kåserier, diskussioner, eventuellt även med filmens tillhjälp är det meningen att småningom giva en alltmera allsidig kännedom om Balticum, samtidigt som den kamratliga samvaron, våra föreningsmedlemmar emellan, icke försummas.

Av stor vikt är att medlemmarna få tillfälle att stifta bekantskap med svenska och baltiska representanter för den nordisk-baltiska samarbetstanken. Ett önskemål är därför att våra sammankomster skola locka icke blott svenska utan även estniska, lettiska och litauiska akademiker som föredragshållare och deltagare.

Vid sidan av det utåt mera synliga arbetet på sammanträden och kamrataftnar kommer även en mindre iögonenfallande verksamhet att organiseras, vilken i gengäld i det tysta kanske ger än värdefullare och mer bestående resultat. Jag syftar här på studiecirklar, där särskilda problem tas upp till behandling, samt kurser med ett fåtal deltagare, vilka emellertid desto noggrannare sätta sig in i de föreliggande frågorna och själva aktivt taga del i arbetet. På denna väg är det meningen att bilda en kärna av verkligt aktiva medlemmar och på så sätt säkra den framtida verksamheten.

En viktig uppgift är även den att hålla kontakten uppe mellan de svenska och de baltiska studenttidningarna samt att förse dessa med material om vad som sker hos studenterna på bägge sidor Östersjön. Betydelsen härav står klar för var och en: Med studentpressens hjälp organiseras propagandan och väckes intresset för den närmare samverkan, östersjöstaterna emellan, som det akademiska samarbetet avser att främja.

Man får inte heller förglömma, att baltiska studenter allt som oftast komma på besök till Sverige, och att några redan nu studera vid våra akademiska läroanstalter. Det gäller att sammanföra dessa med de svenska studenterna, att införa dem i vårt eget studentliv och ge dem en inblick i svensk kultur och svenska förhål-

landen för att därigenom på personlig väg stärka samhörighets-
känslan mellan Sverige och Balticum.

Jag kommer här över till det kanske viktigaste medlet att
föra de nordiska och baltiska studenterna närmare varandra: re-
sor i de olika länderna, resor av svenskar i Balticum och av es-
ter, letter och litauer i Sverige. Här ha vi en stor praktisk
mission att fylla, den nämligen att med alla till buds stående
medel stimulera reslusten, underlätta organiserandet av färderna,
sprida kännedom om de särskilda förmåner, studenter åtnjuta i
Sverige och i Balticum, sammanställa färdplaner och anskaffa rese-
ledare, med ett ord: göra vårt bästa, både för att få studentre-
sorna till stånd och för att göra dem så givande och intresse-
väckande som möjligt. Som ett bevis på vilken vikt, sektionen för
nordiskt-baltiskt samarbete i Stockholm lägger just vid denna del
av sin verksamhet, kan nämnas, att den startat en särskild
"svensk-baltisk akademisk reseinformationsbyrå" med uteslutande
uppgift att stå de svenska och baltiska studenterna till förfo-
gande i alla reseangelägenheter.

Man kan ordna studentbesök på flera olika sätt. De kunna ske
i form av en verklig invasion från det ena landet till det andra.
Det är ofta dessa resor, som väcka den största uppmärksamheten
och föranleda de mest storslagna festligheterna. En annan sak är,

om de medföra de bästa resultaten. Ingen skall förneka deras betydelse att väcka och vidmakthålla intresset för en annan nation, än den egna; ofta visar det sig emellertid lyckligare, om man organiserar mindre iögonenfallande färder med smärre grupper, som var och en har tilluppgift att göra ingående studier inom speciella områden. Vi ha i Sverige en hel del att visa utlänningen, vilka intressen han än må ha, varför ett försök med dylika studieresor bör ha utsikt att lyckas: man kunde tänka sig särskilda färder såväl för historiker, läkare, arkeologer, ingenjörer, konsthistoriker, ekonomer som andra. Slutligen komma även de rent privata besöken, som ofta kunna vara av det allra största värdet.

Detta är det arbetsprogram, Nordiska studentföreningens sektion för nordiskt-baltiskt samarbete fastställt. Dess grundprinciper kunna säkerligen ha sin tillämpning även för systersektionerna i Balticum. Ingenting kunde enligt mitt förmenande bättre främja det gemensamma syftet för dessa, än om de svenska och baltiska studenterna överenskommo om gemensamma riktlinjer för sitt arbete. Det är nödvändigt, att verksamheten bedrives hand i hand och att inte varje land går sina egna vägar. Kontakten mellan studenterna i de skildaländerna måste hållas levande, kännedomen om den enes arbete måste ägas av den andre. Och framför allt bör den personliga samhörighetskänslan uppbyggas. Detta är hörnstenen i vårt program: endast genom den personliga samvaron kan ett livgivande och bestående samarbete mellan de nordiska och de östbaltiska staterna skapas och vidmakthållas.

Uno Astens